

KREŠŤAN

POLITICKÉ A SPOLOČENSKÉ KATOLICKÉ NOVINY
 VYCHÁDZAJÚ KAŽDÚ SOBOTU NA ŠESTNASŤ STRANÁCH.

Predplatná cena:

Na celý rok — 4 koruny — hal.
 Na pol roka — 2 „ — „
 Na štvrt roka — 1 „ 20 „
 Jednotlivé číslo 8 hal.

Zodpovedny redaktor:

Dr. ALEXANDER ERNSZT,
 páp. komorník.

Majitel' a vydavatel':

JAN MOLNÁR.

Redakcia a vydavateľstvo:

Budapest, IV. ker., Ferencz-József-rakpart 27. szám.
 sem sa majú posielat' predplatky, jako dopisy do novin
 ohlásy a náhodné reklamácie. Cena jedného 5 stípcového
 nonpareill riadku 80 hl. Rukopisy sa naspak nedávajú.

Naša politika.

Gróf Ferdinand Zichy.

S povďačným srdcom pozdravujeme nový rok, že nám Boh potiaľ pomohol a nádej našu skladáme v milosť Božskú aj v budúcnosti.

Nie malým porobám boli sme vystavení, keď cieľom zavedenia krajinského pokoja a uplatnenia ústavy vstúpili sme do koalície. Museli sme sa uspokojiť s odročením zápasov a mnohých otázok, ktoré pod koalíciou nemohly byť aktuálne.

Nevďační by sme boli, keby sme to neuznali, že nám prozreteľnosť Božská na pomoci bola; ačpráve aj v jednom, alebo druhom ohľade nemôžeme poukazovať na veľké úspechy, predsa musíme uznať, že koalícia oslobodila nás od veľkých politických, zvlášte cirkevno-politických nehôd.

Nenie to preto malá zásluha kresťanskej ľudovej strany, že si túto cestu vyvolila a nenie tiež maličkosť, čo pri tom dosiahla. Predsa ale všetko toto stalo sa s veľkým sebazaprením, bo ona — ako politická stránka — žije zo zápasov. Čo sme v koalícii dosiahli, to sú úspechy nášho položenía, našej politickej nadvlády a nášho vystupovania a nie výsledky parlamentných diskusií a zápasov. Všetko toto nenie znakom čulého života a neobjavuje sa na vonok: pre toto aj požiadavkám stránky nemôže úplne zodpovedať. Takýto život nenie život a a skorej len uspáva.

My ale nespíme, lež čakáme. Svedomie naše je pokojné. Iná politika ani z ohľadov cirkevno-politických, ani z ohľadov štátnej politiky a

uplatnenia nášeho programu v tomto čase ani nemohla byť úspešnejšia; ba podľa môjho presvedčenia bola by na nesmiernu škodu.

Ani by sme správne nejednali, keby sme preto, že v jednom-druhom ohľade bojovať sme mohli, nemali uznania ku vláde koalície.

Veď ale iné časy a okolnosti očakávajú nás v budúcnosti. Mnoho očakávame k našemu posilneniu od volieb, od zmenšenia volebného zneužívania, slovom od zákona volebného a jeho prevedenia. Keď toto do poriadku príde, keď pridržanie sa viery kresťanskej, keď čisté mravy a láska k rodinnému krbu budú sa môcť uplatniť; keď podplácanie, korhelovanie, bázeň pred medzítkami vlády a jejich pomstivým trestom, tak na jednotlivých, ako aj na celé obce nebudú môcť škodlivo a zároveň nemravne účinkovať vplyvom celú ústavnosť podkopávajúcim; keď nesvedomitosť a násilie nebudú sa môcť proti nám uplatňovať, vtedy pri krajinských voľbách, v stoliciach a obciach zároveň zvíťazíme.

Našou úlohou aj vtedy bude len obetovavá práca, oduševnenie za naše zásady, stálosť a vytrvalosť pri našom programme.

Nedalo by sa schvalovať, keby sme my v zdánlive panujúcej politike transakcii, hľadali naše uspokojenie a keby nás pri tom viedli záujmy strannickej alebo osobnej.

S pomocou Božou v novom roku poznove začneme, obnovíme a zväčšíme tie snahy a zápas, ktorými cieľom uplatnenia pravdy podľní sme našej viere a vlasti. Bo len z viery vyvierajúce mravy, len z presvedčenia vedené zápas bezzistne môžu slúžiť nielen k našemu, lež aj ku blahu vlasti.

Naše úlohy sa nepremenily, vysvetlila to kresťanská ľudová strana aj najnovšie, slávnostne obnoveným, dopodrobna vypracovaným programovým osvedčením.

Keď náboženské mravy, čistotu rodiny, kresťanskú výchovu, kresťanský štát zastávať, za blaho ľudu, ústavnosť vlasti bojovať a neporušene udržať chceme, kolo týchto zásad musíme sa sbrňovať a platnosti zadovážiť im v zákonodarstve.

To nemôže byť predmetom vyjednávania, koncessií a transakcií.

Pohliadnime na zápasy, ktorých javišťom je Európa: všade spatrujeme všeobecný poklesok, tento poklesok načína vždy vieru, začína pri kresťanstve, rodinu a štát napáda v jejich základoch.

My ale potrebujeme kresťanstvo, kresťansko-katolícku cirkev, kresťanské mravy a kresťanskú rodinu; štátnosť a ústavnosť vlasti našej v základoch jej zklátiť nedovolíme.

Toto bola a bude politika kresťanskej ľudovej strany aj na budúcnosť. Tak nám Boh v tom pomáhaj! Vykonáme všetko, čo môžeme a pokojným svedomím ideme v ústrety budúcnosti.

Ozvena ku pravým priateľom spolku katolíckej tlače.

Pavel Jedlicska,

praelát-kanonik, trnavský generálny vikár.

Pamiatka v katolíckom valnom shromáždení v Päťkostoloch založeného «Spolku katolíckej tlače», skvelými ťahmi zvečnená bude v dejinách katolíkov Uhorska. Pôvodcovia a podporovatelia myšlienky Spolku katolíckej tlače oduševnili sa zároveň tomu najväčšiemu velmožovi Uhorska, ktorý po dlhých poradách a pojednaniach, sám opravdu kráľovským darom položil základný kameň Uhorskej Akademie Vedeckej.

Málo takých pohybov a dejov objavilo sa kedy na náboženskom dejišti obrany viery, medzi katolíkmi Uhorska, ktoré by ma tak veľkou radosťou bolo naplnilo, ako Spolok Katolíckej Tlače. Aby táto moja radosť, ktorú cítiť má so mnou každý svojej viere verný katolík, nepretržene stála bola a aby klejúce semeno horčičné

Spolku Katolíckej Tlače vzriastlo v mohutný a pevný strom, povzbudeným cítiť sa byť, abych cestou tejto ozveny obrátil sa ku obecenstvu katolíckemu.

Ačpráve ku cieľom Spolku Katolíckej Tlače tečúce doposiaľ milodary dôkazom sú prebudenej šlachetnej zaujatosji, vyznať predsa musíme, že ku vyplneniu vznešených úloh Spolku Katolíckej Tlače mncho, ba až veľmi mnoho je ešte potrebné.

Peniaze a hmotná podpora tvoria len telo Spolku Katolíckej Tlače, do ktorého, aby žilo a účinkovalo blahonosne — treba vliať dušu. Táto duša je veľké čítajúce obecenstvo, totižto to: aby katolíci čítali plodiny Spolku Katolíckej Tlače a z kruhov rodín svojich raz navždy vytvorili liberálne a židovské noviny a iné diela spisby v protikatolíckom duchu písané.

Najvýdatnejším spôsobom a najlepším prostriedkom ku povzbudeniu uduseného katolíckeho ducha je len apoštolstvo, ktoré v tom pozostáva, že každý pravý priateľ Spolku Katolíckej Tlače — v kruhu svojich známych — odhodlane a s celou oduševnenosťou presvedčenia odporúča a rozširuje spisy v katolíckom duchu písané a s úplným dôrazom vystúpi proti spisbe kresťanstvu nepriateľskej, nasledujúc napomenutie sv. Pavla apoštola: «Ohlasuj slovo, príležitoste i nepríležitoste, napomínaj, pros, karhaj s úplnou trpezlivosťou a vedomosťou; bo príde čas, keď neztrpí trpezve učenie, lež dľa svojich žiadostí sbierať si budú majstrov, štiklavé uši majú, slych svoj odvrátia síce od pravdy a obrátia sa ku bájkam. (Tim. IV. 2—4.)

Pravdivosť tohoto napomenutia na vlas dokazuje naša doba, bo zkusujeme buhužiaľ, že v službách nevery stojaca tlač, ducha väčšej čiastky našej inteligencie jedom ľahostajnosti a nevedomosti vo viere otravila a pri odporúčaní spomenutého apoštolstva s hrúzou myslím na to. čo niekedy Bourdalou, chýrny znalec cirkevných vedomostí povedal: «že sa ľahšie obráti celkom neverný, ako človek vo viere ľahostajný». Nádej naša nesmie klesať, lež dľa zásady: neustupuj zlým a stúpaj tým zmužilejšie napred, odhodiac všetky ľudské ohľady falošné a neoprávnenú slabosť vlúdnyim spôsobom, lež pevným slovom uplatňujme slová kráľovského Žalmistu: «I pravil som o pravdách tvojich pred

kráľmi a nebudem nikdy zahaňbený». (Žalm 118. verš 46.)

Keby ale rady a povzbudenia naše nenašly ozveny, tešme sa príkladom apoštolov, ktorí «radujúc sa, opustili shromaždenie, bo hodní nalezení boli za meno Ježiš potupene trpeť». (Skut. ap. V. 41.)

Cieľom úspešného apoštolovania za veľmi žiadúce a odporúčania hodné držím, aby výbor správy Spolku Katolíckej Tlače uverejnil mnohé tisíce hárkov vyzvania, v ktorých nech dôkladne vysvetlené sú úlohy a ciele Spolku a oduševnenými slovami vyzvať sa má obecnosť, aby Spolok tento všemožne podporovalo a plodiny jeho spisby všemožným spôsobom rozširovalo. V tomto vyzvaní *dla mena* majú byť udané všetky noviny, ktoré urážajú kresťanské pravdy a jednotajne napádajú katolícku cirkev. Výbor tiež nech označí o vieru oduševnených známych mužov, zvlášte ale horlivé panie, čo by sa vďačne zaujali za spomenuté apoštolstvo, nech ich opatrí väčším počtom vyzvania, aby to svojim známym nielen odovzdali, alebo poštou odoslali, lež u každého osobne i živým slovom vyplnili svätú missiu vznešeného apoštolstva katolíckej spisby.

Ačpráve tá všestranná zaujatosť a mohutná podpora, akých doposiaľ účastný je Spolok Katolíckej Tlače, úprimnou radosťou ma naplňuje, nemôžem bez zmienky nechať jedno-druhé, čo túto radosť nejednou kvapkou ztrpčuje.

Medzi podporovateľmi spolku vidím doposiaľ najviacej kňazov. Či ozaj pravdu má mať tá v Uhorsku bezzákladne panujúca zásada: že záujmy katolíckej viery a cirkve sú také veci, ktoré sa len samého kňazstva týkajú?! Prednesiem proti tomu námietku z pospolitého života. S krvácajúcim srdcom pozorujeme, ako pustne stredná trieda obyvateľstva Uhorska. Prastaré kúrie menšej šľachty nachodia sa v rukách cudzincov. Keby táto stredná trieda bola požívala duševný pokrm, ako ho podáva tlač kresťanská, nebolo by jej chybovalo sily v zápasoch života a bola by vyhla mravnému a hmotnému poklesku. Zpustošená stredná trieda vyhodila zo svojho bydlia kríž a s tým opustily tieto bydlá: požehnanie, spokojnosť a blaho.

Konečne musím spomenúť tých bratov duchovných, ktorí odvrátiac sa od katolíckych no-

vín, čítajú a podporujú noviny protikatolíckej, alebo smeru lahostajného a bez barvy. Ja — chvála Bohu — veľmi málo takýchto kňazov znám! Hovorím, že je dosť takých! Týmto ku zvláštnemu povšimnutiu odporúčam, že to, aby slyšali aj druhú stránku, nemôže im za výhovorku platiť. Istý vítečník o zlom čítaní vyslovil sa nasledovne: «Načo medzi plevou (tu on iné slovo upotrebuje) hľadať zrno, keď sýpký naše preplnené sú zbožím». Zlú tlač podporujúci rovnajú sa takému zlému synovi, ktorý tie peniaze, čo od matky dostáva, mrhá v takej spoločnosti, ktorá matku jeho jednotajne tupí, haní a znevažuje.

Apoštolujme a obetujme teda za Spolok Katolíckej tlače vytrvale a s dôverou v Boha složenou a presvedčíme sa onedlho, že aj nad nami vyplnia sa povzbudzujúce slová Krista Pána: «Neboj sa stádo malé! bo ľúbilo sa Otcovi vášmu, že vám dá kráľovstvo». (Luk. XII. 32.)

Kronika roku 1907.

Minulý rok 1907. bol dosť významný v sociálnom a politickom ohľade tak obľadom našej vlasti ako cudzozemska. Významnejšie udalosti podávame v rade kronologičnom ako jedna za druhou nasledujú:

Dňa 2. januára knieža a nemecký ríšsky kancellár Bülow pred voľbami v liste napadol katolícku stránku nemeckú «Centrum».

Dňa 3. januára. Rakúske delegácie mali zasadnutia v Budapešti.

Dňa 15. januára. Katolícky biskupský sbor Francúzska verejne protestoval proti bezbožnej politike francúzskej vlády.

Dňa 25. januára. Volby do nemeckej ríšskej rady. Víťazstvo katolíckej stránky «Centrum».

Dňa 30. januára. Gejza Polónyi, minister pravosúdia zriekol sa ministerstva.

Dňa 30. januára. Rozpustenie rakúskej ríšskej rady.

Dňa 1. februára. Francúzski biskupi poznova protestovali proti bezbožnej politike francúzskej vlády.

Dňa 16. februára. Klementina kňažna Koburg zomrela vo Viedni.

Dňa 18. februára. Ministerpredseda Wekerle

pojednával vo Viedni v záležitosti vyrovnania a vojanských otázok.

Dňa 21. februára. Začiatok pojednávania o autonómnych tarifách cla v hospodárskom výbore krajinského snemu.

Dňa 21. februára. Ztroskotanie nemeckej parolode «Berlin» v hollandskom prístave Hoeck van Holland.

Dňa 22. februára. Smrť archeologa Mórica Wosinszky-ho.

Dňa 28. februára. Začiatok pojednávania o hospodárskom vyrovnaní vo Viedni.

Dňa 5. marca. Prvé zasadnutie ruskej dumy; za predsedu vyvolený bol Golivin.

Dňa 11. marca. Demetra Petkov, ministerpredsedu bulharského zastrelili v Boris-parku v Sofii.

Dňa 11. marca. Ján Casimir-Perier, bývalý präsident francúzskej republiky zomrel v Paríži.

Dňa 12. marca. «Jena», valečná loď francúzska v Toulone vyhodená bola do povetria.

Dňa 17—20. marca. Porady vlády uhorskej a rakúskej v záležitosti vyrovnania.

Dňa 17—20. Sedliakov vzbury v Románii.

Dňa 29. marca. Smrť grófa Vladimíra Lamsdorf, ministra ruských zahraničných záležitostí.

Dňa 8—12. apríla. Porady v záležitosti hospodárskeho vyrovnania vo Viedni.

Dňa 12. apríla. Veľké železničné nešťastie pri Dorožme.

Dňa 12. apríla. Gróf Albert Apponyi rečnil v krajinskej snemovni o zákonnej predlohe sriadenia platov nestátnych učiteľov.

Dňa 8. apríla. Schôdzka Eduarda VII., kráľa anglického a Alfonza XIII., kráľa španielskeho v Kartagene.

Dňa 15. apríla. Jeho veličenstvo kráľ František Jozef na 14 dní odcestoval do Prahy, do kráľovského zámku Hradšinu.

Dňa 18. apríla. Schôdzka anglického kráľa Eduarda VII. a talianskeho kráľa Viktora Emánuela III. v Gaete.

Dňa 2. mája. Barón Aehrenthal-Lexa, minister zahraničia navštívil v Berlíne nemeckého kancelára knieža Bülowa.

Dňa 6. mája. Gróf Julius Andrásy na výsluchu u kráľa.

Dňa 7. mája. Ministerpredseda na výsluchu u kráľa.

Dňa 15. mája. Otvorenie krajinskej výstavy v Pätikostoloch.

Dňa 16. mája. Prvé zasadnutie krajinského výboru jubilárnych slávností sv. Alžbety.

Dňa 19. mája. Volby do ríšskej rady rakúskej na základe všeobecného volebného práva.

Dňa 22. mája. Smrť Žigmuda Bubicša, biskupa košického.

Dňa 26. mája. Spustošenie obce Rudolfsgrad rozvodneným Dunajom.

Dňa 28. mája. Otvorenie internacionálnej pekárskej výstavy v Budapešti.

Dňa 2. júna. Ministerpredsedovia Wekerle a barón Beck držia porady v Budapešti.

Dňa 9. júna. Jeho veličenstvo kráľ slávnostne otvoril poľno-hospodárske muzeum v Budapešti.

Dňa 10. júna. Pokračovanie v pojednaniach hospodárskeho vyrovnania v Budapešti.

Dňa 14. júna. Otvorenie konferencie pokoja v Hágu.

Dňa 16. júna. Rozpustenie II. dumy ruskej.

Dňa 17. júna. Utvorujúce zasadnutie prvého ľudového parlamentu vo Viedni.

Dňa 17. júna. Veľké vzbury medzi viničiarimi v Južnom Francúzsku.

Dňa 19. júna. Jeho veličenstvo kráľ František Jozef trónnou rečou otvoril parlament dľa všeobecného volebného práva vyvolený.

Dňa 25. júna. Gróf Teodor Pejáčevich, bán horvátsky vzdal sa úradu.

Dňa 26. júna. Alexander Rakodczay vymenovaný je za horvátkeho bána.

Dňa 3. júla. Pápež Pius X. vydal nový Syllabus.

Dňa 3. júla. Prevedenie zákona železničiarov cestou nariadenia.

Dňa 8. júla. Pokračovanie v pojednaniach o hospodárskom vyrovnaní.

Dňa 11. júla. Letné prázdniny krajinského snemu.

Dňa 26. júla. Pokračovanie v pojednaniach o hospodárskom vyrovnaní v Budapešti.

Dňa 28. júla. Ministerpredseda a barón Beck na výsluchu u jeho veličenstva kráľa v Ischli.

Dňa 29. júla. Smrť Georga Brankovicsa, patriarchu karlovického.

Dňa 28. júla. Raisuli a jeho druhovia napadli europejské obyvatelstvo v Marokku.

Dňa 29. júla. Smrť grófa Štefana Károlyiho.

Dňa 30. júla. Ji-Höng, cisár koreánsky vzdal sa trónu. Vzbura proti Japoncom.

Dňa 3. augusta. Schôdzka cisára Vilhelma II. a cára Mikuláša II. vo Schwinnemunde.

Dňa 6. augusta. Francúzske a španielske lode bombardovaly Casablancu.

Dňa 12. augusta. Anglický kráľ Eduard VII. navštívil cisára Vilhelma II. vo Wilhelmshöhe.

Dňa 15. augusta. Anglický kráľ Eduard VII. navštívil jeho veličenstvo kráľa Františka Jozefa vo Viedni.

Dňa 16. augusta. Hafiz Mulej vyhlásený bol za protisultána v Marokku.

Dňa 20. aug. Kráľ Eduard VII., a Clemenceau präsident francúzskej republiky sošli sa v Marienbade.

Dňa 22. augusta. Tittoni, taliansky zahraničný minister navštívil zahraničného ministra baróna Aehrenthala na Semmeringu.

Dňa 23. augusta. «Ne temere» dekrét pápežský o manželstve a zasnúbeniach.

Dňa 25—28. augusta. VII. valné shromáždenie katolíkov Uhorska v Pätikostoloch.

Dňa 16. septembra. Encyklika pápeža Piusa X. o modernizme.

Dňa 1. októbra. Pojednávanie o hospodárskom vyrovnaní.

Dňa 5. októbra. Rozhodnutie v otázke vyrovnania.

Dňa 6. októbra. Predloha vyrovnania predložená krajinskému snemu v Uhorsku a ríšskej rade vo Viedni.

Dňa 10. októbra. Ťažké ochorenie jeho veličenstva kráľa.

Dňa 16. októbra. Predloha ústavných garancií krajinskému snemu predložená.

Dňa 28. októbra. Krvavá vzbura v Černovej stol. lipt.)

Dňa 11. novembra. Nemecký cisár Vilhelm II. odcestoval do Anglicka.

Dňa 14. novembra. Otvorenie III. dumy ruskej.

Dňa 4. decembra. Smrť Alexandra Dessewffyho, biskupa čanádskeho.

Dňa 8. decembra. Smrť Oskára II., kráľa švédskeho.

Dňa 12. decembra. Rozpustenie horvátskeho snemu.

Dňa 12. decembra. Predloha vyrovnania v jednom paragrafe na krajinskom sneme.

Dňa 31. decembra. Prijatie vyrovnania, oznámené v úradnom liste.

POLITICKÉ CHÝRY.

Nový rok v kresťanskej ľudovej strane.

Zarovnak, ako všetky politické strany, použila aj kresťanská ľudová strana príležitosť nového roku ku tomu, aby sa predstavila svojmu vodcovi a predniesla mu svoje blahoželania. Členovia kresťanskej ľudovej strany snemovej shromáždili sa vo veľkom počte vo vlastnom kruhu, z kadiaľ išli do palácu grófa Ferdinanda Zichy na Scitowszky-ho placi.

Blahoželanie kresťanskej ľudovej strany predniesol nasledujúcimi slovami krajinský vyslanec

Mikula Zboray.

Milovaný vodca náš! Od rokov je v obyčaji, že kresťanská ľudová strana k novému roku dostavila sa k tebe, aby ťa pozdravila a výrazu dala svojej úcte a láske.

Vtedy ku výrazu lásky dostane sa obyčajne aj trochu politiky. S každým rokom ale vždy s väčšou nádejou hľadáme k blížiacemu sa novému roku a dnes zase tam stojíme, že nie v minulosti nalezneme potešenia, lež v budúcnosti hľadáme nádej a to zkusujeme a vidíme, že tá strana, ktorú si ty založil, ktorej ty si vodcom, ktorej ty poskytuješ idey, ktorej múdra zkušenosť tvoja vykazuje smer, stojí a čaká, čaká pravicu prozreteľnosti, ako si to v dnešnom článku tvojom napísal. Čaká poukázanie toho, čo by ju z týchto útrapných citov a pomerov vyvieš malo. A ako si ty dnes označil našu politiku, to vidíme, že jedine božská prozreteľnosť a kresťanské zásady môžu to pôsobiť. My len ku základom týchto zásad môžeme brať naše útočisko, kde pokojne vyčkať môžeme beh tej doby, keď aj nám vyjde naša hviezda.

My ten šlachetný sociálny program, ktorý si naša strana osvojila a ktorý vždy cheľa uskutočniť, ako aj zavedenie autonómie, usporiadanie kongruy s úplným dôrazom žiadame a otázky verejnoprávne za pobočné držiac, zvláštnu váhu kladieme na zásady sociálne; bo vieme, že nadovšetko v týchto veciach treba nám cestu kliesniť, aby sme tak vystavili Uhorsko budúcnosti.

Vo všetkých týchto snahách, nádejach a plánoch našich ty si našim skvejúcim sa stĺpom, milovaný náš vodca, ku komu jedenkaždý tak sa blíži, ako syn ku vlastnému otcovi, tvoja dobrosrdečnosť a láska, tvoja blahosklonnosť poskytuje nám i naďalej sily, aby sme trpeli a čakali.

Prajeme zo srdca, aby ta Boh, k dobrému všetkých nás, živil cez mnohé a mnohé roky!

Na túto reč blahoželaní odpovedal:

Gróf Ferdinand Zichy.

Srdečne ďakujem, že ako v minulosti tak aj tohoto roku prišli ste ku mne a rozpamätali ste sa na mňa.

V každom ohlade máš pravdu, tej mienky sme všetci, a tak to bude na veky, že bez nádeje není potešenia v ľudskom živote, bo veď z minulosti nikdy ho nemôžeme čerpať v úplnej miere.

Mne je veľmi ľahko poďakovať sa za túto dobrosrdečnosť a odporúčať sa do vašeho priateľstva, dôvery a lásky aj na budúcnosť, bo veď od koľko rokov už spolu účinkujeme, dokonále známe naše náhľady, snahy a úmysly.

Terajšie politické rozpoloženie není celkom označené, a tak do novovyvoleného krajinského snemu len tú politiku môžeme nasledovať, ktorú sme doposiaľ nasledovali a len vtedy, keď skrze nové volby soslilnení a vo väčšom počte s Božskou pomocou vstúpime do krajinského snemu, len vtedy budeme môcť — hovorím tu opätne — tú zástavu v úplnej miere rozvynúť, s ktorou sme pôvodne vstúpili do krajinského domu. Veď my s obetami nachodíme sa v tomto položení. Že sme túto obeť doniesli, to slúži k našemu uspokojeniu. Vieme, že sme túto obeť museli doniesť. Že toto donesenie obeť je nám zásluhou, aj o tom sme všetci pevnej mienky. Že by nám to ale radosť bolo spôsobilo, to myslím nikto z nás neverí, bo by sme o mnoho väčšiu radosť mali v tom, a bolo by to aj na vonok väčší dojem malo, keby sme dľa skutočného prítomného politického rozpoloženia, ideálne ciele naše nemuseli podržiavať v istej miere zaobalené. Snáď som sa ale nie celkom správne vyslovil; nezaobalujeme my ničoho, bo sa náš programm nepremenil, lež ponač politické rozpoloženie k tomu nás núti, pri uskuťčnení našich idey a zásad zaujímame stanovisko čakania. Aj ja by som sa tomu viacej te-

šil, bárs som už dost starý, keby som z lavíc opozície kričať mohol: «To není kresťanská zásada, to sa nesmie stať!» Bodaj bych medzi vami byť mohol!

Podržte ma aj naďalej vo vašich srdciach, vo vašej láske budme sjednotení v našich snahách aj na budúcnosť, odporúčam sa do vašej priateľskej lásky.

Nech žije vlasť! Nech žije kráľ! Nech žije rímsko-katolícka cirkev!

Gróf Ferdinand Zichy priateľsky a prietive pozhoval sa potom so všetkými prítomnými a láskave rozlúčil sa s nimi.

Pozdravenie grófa Aladára Zichyho.

Gróf Aladár Zichy, minister okolo osobnosti kráľa v nový rok úradne zamestaný bol vo Viedni. Kresťanská ľudová strana následkom toho len telegrafické vyslovit mu mohla novoročné blahoželaní, ako svojmu predsedovi. Gróf Aladár Zichy na toto blahoželanie poslal nasiedujúcu odpoveď:

Veľmi ďakujem za blahoželaní mojej strany. Jednomu každému členovi prajem božského požehnaní a strane zveladení. *Gróf Aladár Zichy.*

Z kruhu kresťanskej ľudovej strany.

Za vonkajších členov kruhu kresťanskej ľudovej strany behom roku 1907. prijatí sú:

Vilhelm Amon (Handlova), Zoltán Bottka (Kisvezekény), Regináld Becket (Budapest), Georg Czeizel (Trencsén), Julius Csizmadia (Nagykörös), Anton Chay (Vaál), Viktor Dittert (Budapest), Elemér Eördögh (Bácsujfalu), Stefan Friedreich (Budapest), dr. Alexander Gaál (Szombathely), Siakabonyi Štefan Gálffy (Kemencze), Mikuláš Grieger (Besztercebánya), Dionis Gürtler (Budapest), Béla Hegedüs (Kalocsa), dr. Ludvik Irmeý (Budapest), Almádi dr. Julius Kovács (Budapest), Felsőludányi Julius Kovách (Budapest), Ján Kurimszky (Szinnye), dr. Štefan Lakner (Budapest), barón Ferdinand Maylott (Tállya), Ernest Margitay (Budapest), rytier Ludvik Mattyasovszky (Esztergom), barón Imrich Mednyánszky (Luka), Štefan Mészáros (Vajta), Aladár Némethy (Budapest), dr. Arpád Nits (Györ), Ján Orbán (Csikszeređa), dr. Eugen Plechló (Ipolyságh), Michal Rónay (Pozsony), Aladár Schreiber (Ipolyságh), Ludvik Szokoly (Berzencze), Ján Telekessy (Hannusfalva), dr. Karol Tury (Ujpest), dr. Lothár Unterweggen (Ujpécs), Ján Varga (Nagykér), Béla Záborovszky (Eperjes), Karol Simkó (Tótmegyer), Žigmond Fludorovics (Budapest), Franc Vargha (Budapest), Imrich Vodicska (Budapest).

Kresťania, kupujte len u kresťanov!

BESEDNICA.

Bud' vždy statočným a poriadnym.

(Pokračovanie.)

Keby kasnár bol vedel nahliadnúť do duše podnotára Michala Blažeja, ktorý spolu s ním vybral sa hľadať ztratené peniaze, istotne by ho nebol pojal sebou. Podnotár ledva vedel udusiť v sebe rozčulenosť, keď počul, že kasnár istotne v hore ztratil tobolku s peniazmi. Jeho dušu diabol obsadol. Nebol on zlým človekom, ale sám nevedel, čo sa to s ním stalo. Keby on mohol dostať tie peniaze do svojich rúk, akým pánom by bol! Hneď by sa vybral do Ameriky. Toto si myslel. Má on dobré oči, aj hôrnu cestu pozná. A diabol, ktorý hral sa s ním, to mu šuškal, že tie ztratené peniaze nebudú iného, len jeho.

Keď stúpал na kraji jarku s horiacou faklou, až sa triasol od veľkej rozčulenosti. S nevýslovnou túžbou dychtli po peniazoch.

Cestu si na tri čiastky podelili a tak hľadali ztratenú tobolku. Neminulo ešte ani desať minút, keď podnotár ku knižke podobnú červenú vec v snahe ležiacu zazrel. Keby tí dvaja vedľa neho boli bývali, boli by počuli tlkot jeho srdca. Div nezkríkol od radosti. Potom ale poobzeral sa bedlive na všetky strany, a keď zbadal, že ho nikto nevidí, zohnul sa rýchlo a zodvihol tú červenú vec. Ozaj bola to červená tobolka. Chytrý ju zánadria a potom, ako čo by sa nebolo nič stalo, hľadal ďalej. Tvár sa mu zapírila, a ako keby ho bol voláky tajný oheň páliť, tak mu bolo horko. V každom okamihu myslel, že lebo kasnár, alebo pohonič priskočia ku nemu a odoberú mu najdenú tobolku. Ale tí nič celkom nič nezbadali. Konečne po dlhšom hľadaní keď sa kasnár k nemu priblížil, pýtal sa ho, či nenašiel tú ztratenú tobolku. Ledva vedel vykokať: nie, tak mu stislo hrtan to jedno slovíčko.

Pri razý prehliadli hôrnu cestu, ale marne, tobolky nenašli.

— Hľadajme až po Nitru, — povedal kasnár. — Aj tak ta musím ísť, keď peniaze nenajdeme. Vy ale, pane Blažej, choďte domov, lebo sa prechladnete. Ďakujem vám, že ste sa ustávali.

Podnotár Blažej ale to mrmlal, že on aj ďalej bude hľadať tobolku.

Šli cestou do Nitry. Popredku kasnár, zaním podnotár Blažej, za nimi ale šiel Palko, vedúci kone. Prezreli, každý ker, jarok, ale tobolky s peniazmi veru kde nič, tu nič. V nočnom tichu len kone prskaly. Tí traja celou cestou neprehovorili ani slova jeden k druhému,

len oči si silili v nočnej tme a pritom všetkom necítili ani zimu, ani hlad. K ránu prišli do Nitry. Bolo po nádeji. Kasnár pamätal sa, že včera, keď vyšli z mesta ohmatal tobolku a tak ďalej ju hľadať, i tak márna vec by bola. Len to vedel, že pred poludním oddať musí peniaze grófovi. To mu len nemôže povedať, že ztratil tie peniaze. Svoje môže ztratiť, ale cudzie nie.

— Vysadnime. Palko, žeň k sporiteľni, — rozkázal kasnár.

Prijduc pred sporiteľňu, tam kasnár zosadol. Palkovi rozkázal, aby šiel do hostinca.

— Nehovor nikomu ani slova o tom, čo sa prihodilo, — hovoril kasnár.

— Ako rozkázete, pán urodzený, — odpovedal Palko.

— Aj vás prosím, pán podnotár, nepovedzte nikomu o mojej neprijemnosti.

Podnotár Blažej blabtal volačo, s čím ale kasnára neuspokojil.

— Na vašu česť mi prisľúbte.

Podnotár nevedel vypovedať toto strašné slovo: na moju česť. Jako keby sa mu bol dáky neviditeľný štránok obkrútil okolo krku, len ruku svoju podal kasnárovi, ktorá sa ale triasla.

— Vy ste sa dokonále prechladli, — vraví mu kasnár. — Prečo ste nešli domov? Choďte za Palkom a vypite si dačo teplého, aj ja prídem za vami onedlho.

S tým šiel do špárkassi. Tam sa chytrý odbavil a neminulo štvrt hodiny, už zase mal vo vaku šestnásťtisíc korún. Keď už mal peniaze dobre odložené, ponáhľal sa za svojimi do hostinca.

— Chvala Bohu, tu sú peniaze, — hovorí kasnár podnotárovi. — Môžeme už ísť domov, Palko?

— Áno, pán urodzený.

— Tak teda napred, ale žeň, ako len vieš, aby sme čím skôr doma boli.

Podnotár hneď vedel, čo sa stalo. Kasnár vybral zo špárkassi jeho vlastné horko-ťažko usparené peniaze a teraz ich nesie grófovi. Toto ho ešte väčšmi naplašilo a bolo mu skoro do zúfania. Neopovážil sa pýtať, čo sa stalo vo špárkasse a kto bol ten statočný človek, ktorý peniaze našiel a zpiatky ich dal? Nuž ale ako že sa to aj mohol pýtať, keď ztratenú tobolku práve on pod košeľou skrýval. Pojal ho strach a svedomie robilo mu výčitky, veď ešte nebol natoľko zkažený, žeby nebol cítil farchu hriechu. Po celý jeho život netrpel toľko, ako včera, keď ztratenú červenú tobolku u seba skrýval. Keď pozrel na kasnára, bolo mu do zbláznenia. Tento statočný človek, ktorý odrazu utratil celý jeho majetok, aký je spokojný. Jeho srdce nemučia tráplivé city. Ba keď prišli ku chotáru, kde kríž stál, rozkázal Palkovi, aby zadržal kone.

Kasnár zišiel zo saní, kľaknul pred krížom do snahe a modlil sa:

— Otče náš... buď vôľa tvoja...

Gróf práve vtedy stal, keď mu sluha oznámil, že ho kasnár čaká. Tento mu oddal peniaze, aj knižočku

a potom ponáhlal sa domov. Chudák, koľko pretrpel za ten celý deň o hlade a bez odpočinku.

— Našli ste tie peniaze? — pýtala sa ho manželka, keď prišiel domov.

— Už som ich oddal pánu osvietenému, — odpovedal kasnár. — Ale nehovorila sa nikomu o veci?

— Nie!

— Dobre, lebo pán gróf nesmie vedieť o tom, Boh nás ani napozatým neopustí a pomôže nám.

(Dokončenie nasleduje.)

K povšimnutiu.

Všetkých rodákov a vôbec kresťanov a katolíkov slovenského jazyka celej krajiny, prosíme týmto náležite, aby «Kresťana» v najširších kruhoch rozširovať si nezťažovali. Pripomíname tiež, že tí ctení čitatelia, čo nám svoje predplatky riadne zašlú, usporia nám s tým mnoho práce a starosti, čo je tiež len ku prospechu nášho časopisu. Prosíme konečne tých, ktorí nám predplatné dlhujú, aby nám svoju podlžnosť bezodkladne odoslali, aby sme neboli prinútení zastaviť im ďalšie posielanie nášho časopisu.

CHÝRNIK.

Kráľ v Gedelove. Vo viedeňských dvorných kruhoch koluje chýr, že jeho veličenstvo cieľom odpočinku má odcestovať do Gedelova. Kráľ s veľkou vôľou chystá sa vyhľadať svoj milý revír. Jeho lekári osvedčili sa, že zdravotný stav panovníka už dovoľuje tento výlet, ktorý by trval viac dní. Ako počuť, kráľ počas svojho pobytu v Gedelove viackrát zavítal by aj do hlavného mesta a v kráľovskej palote bude dávať výsluch.

Chýry z biskupstva košického. Osvietený pán biskup dr. August Fischer-Colbrie v posledný deň roka držal večer v sídelnom chráme pobožnosť poďakovania. Na nový rok predstavila sa osvietenému pánu biskupovi slávna kapitula košická pod vedením veľprépošta Eduarda Medveczkyho a predniesla novoročné blahoželania obľúbenému arcipastierovi. — Dňa 6. januára odcestoval osvietený pán biskup do Prešova, aby tam dvom horlivým katolíckym paniam osobne odovzdal pápežské vyznačenie. Príspeje toto len k novému posilneniu kato-

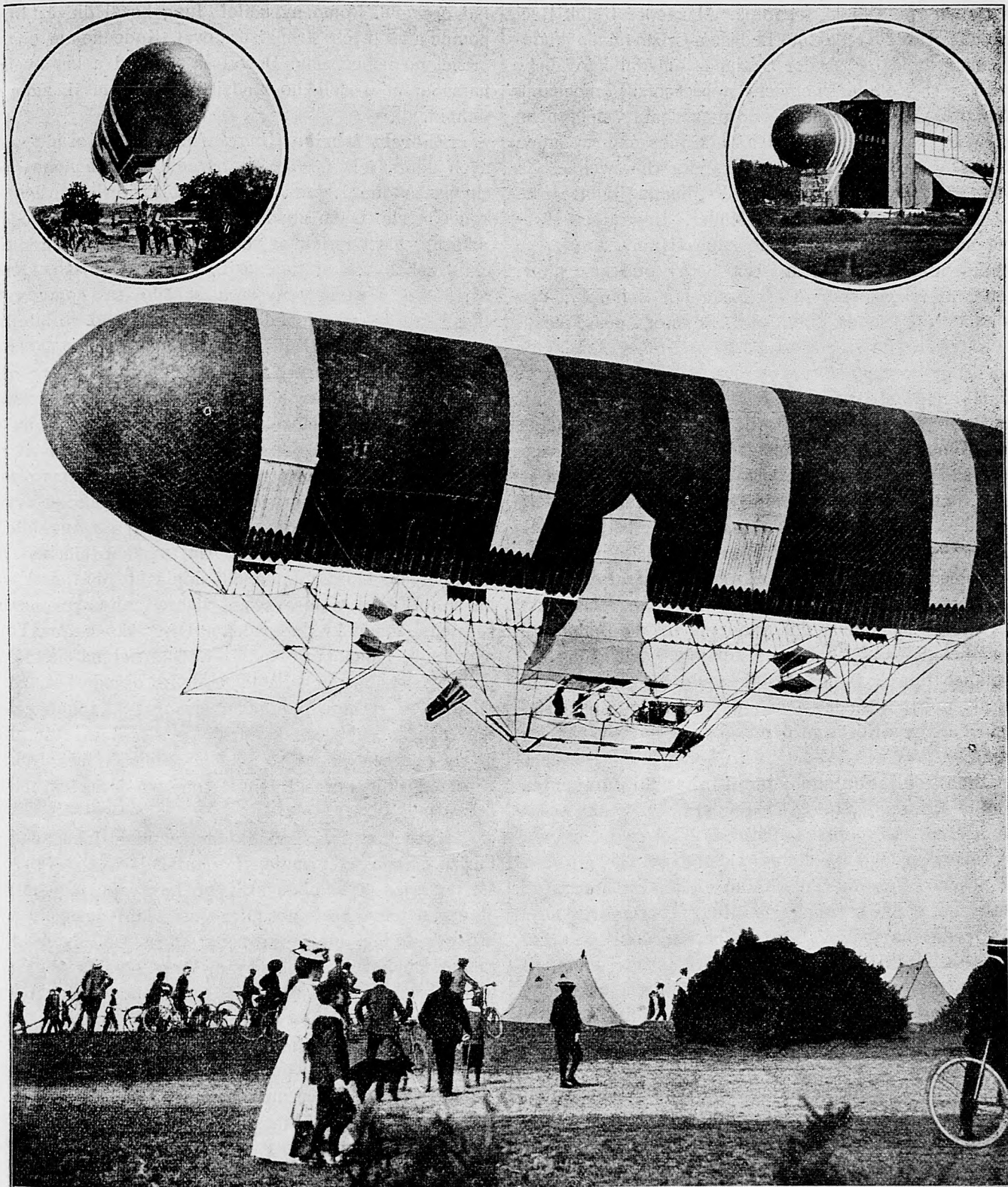
lickeho obecnstva. — Nesmieme bez zmienky nechať tú smutnú okolnosť, že židia, slobodnomyselníci, jedným slovom bezbožníci veľmi sa hnevajú na osvieteného pána biskupa a ustavične ho opisujú v novinách sebe rovných. Kto ale šťastie má poznať osvieteného pána biskupa, ten vie, že je on samá dobrota a poníženosť, ktorý nikomu ani len v myšlienke škodiť nevie. Nepriateľom jeho zvlášte to kole oči, že on svoje biskupské povinnosti svedomite a horlive plní. Že sa slobodnomyselníci, židáci a ostatní bezbožníci na osvieteného pána biskupa hnevajú, to je len dobrý znak, bo to tolko znamená, že tá biskupská palica nachodí sa vo veľmi dobrých rukách a nepripustí ku svojmu stádu dravých vlkov. — Zoltána Kerészy, profesora košickej akademie, jeho veličenstvo kráľ vymenoval za direktora ku tomuto ústavu.

Chýry zo Šariša. Prešov. Obecnstvo katolícke celého mesta opláva veľkou radosťou nad tým, že slávne panujúci svätý otec rímsky pápež Pius X. dvom tunajším, o katolícky život veľmi zaslúženým paniam Sidonii Gallotsik a Anne Uhlarik udelil vyznačenie: «Pro Ecclesia et Pontifice». (Za cirkev a pápeža.) Pani Sidonia Gallotsik je predsedníčka spolku prevelebnej Sviatosti Oltárnej a pani Anna Uhlarik je zase predsedníčkou mariánskych kongregácií. Obe panie od veľa rokov horlive účinkujú ku rozkvetu svojich spolkov a týmto ku rozširovaniu katolíckeho presvedčenia a ducha vo všetkých triedach obyvateľstva. Osv. p. biskup dr. August Fischer-Colbrie osobne odovzdal pápežské vyznačenie horlivým paniam pri jednej slávnosti v kaplnke anglických mníšiek. — Prešovské panské kassino vydržovalo tieto dni ročné shromaždenie. Prešovské noviny ponosujú sa z tej príležitosti, že od kedy jestvuje katolícky kruh Rákócziho, katolícka intelligencia málo sa zaujíma za panské kassino. Tomu sa každý verný katolík len tešiť musí, keď vidí, že sa intelligencia katolíckeho kruhu pridrža. Je to znakom toho, že ten kruh bol v Prešove už až veľmi potrebný. — Dr. Jozef Ghillányi vymenovaný je za praktikanta do finančného ministerstva. — Lóránt Fráter, krajinský chýrny spevák, dával dňa 11. januára podarený zábavný večierok. — Do stoličného výboru pri posledných voľbách vyvolili 21 duchovných, ktorých väčšia čiastka sú horliví privrženci kresťanskej ľudovej strany. — *Bardijov.* Spolok červeného kríža dňa 28. decembra odbavoval zábavný večierok. — Adalberta Karabkovskyho asi na hodinku od jeho bydlia napadli na ceste dvaja bardijovskí cigáni. Gigáňov policaj zatkla. — *Kisszeben.* Evanjelický kostol a aj vokutanský katolícky kostol 17. dec. vyrabovali bezbožní vlamáci. Dňa 18. decembra bezmála tí istí bezbožníci vyrabovali aj grécko-katolícky kostol v Prešove. — *Singlér.* Tunajší komposesorát predal minulé dni svoju chýrnu sladvinovú vodu, takzvané žriedlo «Sultán forrás» kupecovi Adalbertovi Holenia za 80.000 korún. Voda toho žriedla je dobrá proti vnútorným chorobám. — *Szemelnye.* Dňa dec. odbavovali tu novú voľbu do stoličného výboru.

Chýry zo Spiša. V Tripšu vyvolili za notára Ottu Chamilla, brata maťašovského notára. — V Kežmarku

tieto dni chytili jedného vojenského úskoka menom Jozefa Žmaržlak; už od maja ho hľadali. — V našej stolici teraz začala prvá diplomovaná apatekárka menom

Antosz. Jeho vlastná žena je v podozrení, že ho pripravila o život. Toho dňa sa veľmi vadili a bili. Obidvaja boli veľkí pijáci. Tá žena už raz podpálila Ja-

Anglická vojenská vzducholod' (balón).

slečna Ilona Spötl účinkovať, a sice v Poprade v apatieke Jána Gréb ako pomocnica. — V Starej Vsi zomrelo do 2. januára 21 detí na šarlach. — V Hanušovciach nedávno našli zavraždeného istého Martina

zerszko a sedela sedem rokov v žalári v Naria Nostra. Kolko nešťastí zapríčinila už tá nešťastná pálenka! Tak teda chráňme sa jej, zvláštne jej každodenného nemierneho užívania, ako pekelného ohňa!

Nový kresťansko-sociálny robotnícky spolok. Katolícky robotnícky spolok v Prešporke v nedeľu dňa 29. decembra pretvoril sa v kresťansko-sociálny spolok. Na utvárajúcom shromaždení predsedal präsés robotníkov spolku prešporský kanonik Alexander Geibl. Reči povedali: rábsky redaktor Ladislav Csizmadia a budapeštiansky redaktor Andor Szalánczy maďarsky, rábsky farár Ladislav Pintér nemecky a prešporský mechanik Štefan Gebauer slovensky. Shromaždenie telegrafične pozdravilo rábskeho kanonika a krajinského vyslanca kresťanskej ľudovej strany Alexandra Giessweina. Za protektora zvolený bol barón Ferdinand Bilott a za predsedu pravotár dr. Rudolf Müller. Utvárajúce shromaždenie skončilo sa s odspievaním Hymny.

Železničné nešťastia. Dľa zprávy direkcie uhorských kráľovských štátnych železníc dňa 1. januára dva nákladné vlaky medzi stanicami Simontornya a Pinczehely sa na dráhe srazily. Následkom srážky konduktor Jozef Nagy zomrel, konduktor Ján Kis ťažšie, rušňovodičia Jozef Hauti a Gustáv Schremmer, hamovníci Michal Harangozó a Michal Bozódy a železničný úradník Dávid König boli ľahšie ranení. Dva rušne a šesť vagonov sa porúchalo. Dľa dosavádneho vyšetrovania v srážke vinní sú úradníci v Simontornye Emanuel Kemény a Dávid König a dozorca stanice Pinczehely Ludvik Lányi, ktorých preto už aj vyzdvihli zo služby. Príčinou tohoto nešťastia bolo, že križovanie sa vlakov chybné ustálili. — Z Debrecína sdeľujú, že osobný vlak číslo 1738, ktorý sa minulé dni ráno pohnul do Budapešti, pri stanici Ebes vyšinel sa z koľajníc. Železničný zamestnanec Imrich Dobos dostal sa pod kolesá, ktoré mu odrezaly nohy. Následkom nehody premávka medzi stanicami Ladány a Kőrösmező musela byť na istý čas zastavená.

Uhorskou loďou zachránení talianski námorníci. Z Fiume oznamujú, tamojšia námornícka vrchnosť dostala zprávu, že uhorská parolod «Etelka» zachránila námorníkov plachtovej lode «Colombo». Na prostred Atlantického Oceánu v ukrutnom orkáne talianska loď dostala dieru, plachty sa jej potrhaly a k tomu sa chytilo aj drevo na lodi. V takomto nebezpečnom položení sa síšla s parolodou «Etelka», ktorá vzdor tomu, že bola naložená olejom, v najväčšej búrke išla na pomoc nešťastníkom horiacej lode. Prvý člnok sa rozdrúzgal; toto ale neochabilo námorníkov «Etelky», ktorým sa ďalšie ratovanie podarilo tak, že o pár hodín selé osobníctvo talianskej lode bolo na ich loď prenesené. Ako ostatný zanechal horiacu loď kapitán Albano, ktorého priniesli popáleného na parolod.

Výbuch na rímskej burse. V budove rímskej bursy dňa 31. decembra popoludní udal sa veľký výbuch. Sklenená strecha sa srútila a kusy skla dvanásť osôb ťažšie-ľahšie ranily. Bursa bola práve preplnená ľuďmi. Hneď prišli hasičia, policajti, vojaci a ranených odviezli do nemocnice sv. Jakuba. Výbuch udal sa tak, že jeden navštevovateľ bursy s horiacou cigarou šiel ku gazometru a plyn sa chytil.

Oratoval štrnásť dievčat. Z Makova sdeľujú, že jeden pomocný učiteľ mimnulé dni oratoval život štrnástim žiačkam. Dievčatá v Mittelfrankene neďaleko Eichstädtu korčulovaly sa na jednom jazere. Odrazu sa ale ľad prelomil. Pomocný učiteľ Jung bežal dievčatám na pomoc a všetkých štrnásť oratoval, Konečne ale on sám prišiel do nebezpečia. Dostal sa pod ľad a len s veľkým namáhaním vedeli ho medzitým pribehnuvší ľudia vytiahnuť.

Zhorela fabrika. Ungvárska fabričná osada spojených uhorských fabrik na náradie z ohýbaného dreva chytila sa dňa 1. januára. Rozsiahla fabrika leží až na konci mesta. Oheň zbadali popoludni. Hasičia hneď vyrukovali, ale napriek najväčšiemu namáhaniu šírenie sa ohňa neboli vstave zamedziť. Prišlo aj vojsko, ktoré s najväčšou sebaobetovavosťou snažilo sa domy v blízkosti fabrik sa nachodiacie oratovať, lebo vo labrike o hasení nemohlo byť ani reči. Nakopené drevo ľahko sa chytilo a vietor žeravé uhlie z jednej budovy prenášal na druhú. Fabriční robotníci v strachu utekali z horiacej fabrik. Jeden človek zhorel. Plamene zastavily mu cestu a zažnul. Škoda je obrovská. Oheň povstal tak, že rezervár na petrolej rozhodilo. Veľký vietor roznášal žeravé uhlie po celom meste. Zhorelá fabrika vyváža svoje články do Ameriky, Afriky, ba aj do Austrálie.

Operácia na oceáne. Na vysťahovaleckej lodi «Pannonia», ktorá minulé dni doplávala do New-Yorku, na šírom mori v obrovskom víchre zaujímavú operáciu previedol anglický lodný lekár Orr. Ako z New Yorku oznamujú, jeden kurič náhle onemocnel na akútne zapálenie slepého čreva a lekár lode osvedčil sa, že ho možno len rýchlou operáciou oratovať. Kapitán naskutku rozkázal, aby všetky stroje prislavili a lekár chytil sa do operácie, ktorá sa výtečne podarila, ačkoľvek víchor loď silne otriasal. Kurič lode sa teraz už celkom dobre cíti.

Materinská láska. Dojímavú udalosť oznamujú z Paríža. Stala sa v malej francúzskej obci, v Norveile. Do cintorína tejto obce už nepochováajú, lebo je preplnený a teraz kosti zosnulých ukladajú do spoločných hrobov. Jedna chudobná žena, ktorá pred dvadsiatimi rokami pochovala svojho syna, teraz nemala peňazí na trovy preloženia. Chudobná žena sama vybrala kosti svojho syna, vzala ich so sebou a potom zmizla. Nevedeli jej prísť na stopu. Konečne ju chytili blízko Paríža v Boulogne. Jeden policajt ju našiel v kostole a zaviedol na políciu. Na rozume pomätená žena za sebou fahala fúrik, na ktorom v jednej truhličke byly zemské pozostatky jej syna.

Sňah. Zo všetkých strán našej vlasti dochádzajú zprávy o nastúpení veľkej zimy. Tak zo Sátoraljauhelyu oznamujú, že tam dňa 2. januára bola veľká sňahová fujavica, následkom čoho vlaky len s opozdením odchádzaly a prichádzaly. — V Košiciach tiež s 2. januárom zavítala zima. Celý deň padal sňah. Vrchy na okolí pokryté sú veľkým sňahom. Železničné vlaky sa opozdávajú.

Katastrófa uhorských robotníkov v Amerike.
Katastrófe, ktorá sa nedávno udala v Pittsburgu v šachte «Darc» zvanej, padlo v obeť štyristo uhorských robotníkov. Dľa dosavadných zpráv medzi nešťastníkmi sú nasledovní: z abaujskej stolice: Jozef Varga, Ján Murr, Ján Kiss; zo zemplínskej stolice: Ján Nagy, Štefan Radi, Alexander Radi; z gemerskej stolice: František Bocsor; z boršodskej stolice: J. Bengala, Michal Zupko, Juraj Pohronček, Michal Bonyacki; z ungskej stolice: Pavel Csicsovuk, Michal Durkota, Ján Tomko, Michal Bila, Juraj Pankovics, Michal Kasič a Michal Taha. — Minister vnútorných záležitostí gróf Julius Andrassy v záležitosti tejto úžasnej katastrofy vydal nariadenie, v ktorom medzi iným hovorí:

Dľa časopiseckých zpráv následkom výbuchu, ktorý sa udal v Pittsburgu v šachte «Darc», zahynulo štyristo uhorských robotníkov. Mena robotníkov dosiaľ ešte nebolo možno úplne zostaviť. Ponevác obávať sa možno, že nesvedomíť agenti aj túto príležitosť použijú ku tomu, aby dajúc podpísať rodinám zahynuvších robotníkov splnomocnenie a iné listiny, z odškodného pre pokrevných nešťastne zahynuvších udeleného väčšiu-menšiu časťku mohli si podržať za ich unovanie, minister vyhlasuje, že pittsburgský konsulát cieľom obránenia záujmov rodín nešťastníkov všetko možné urobí a že pokrevní baníkov veľmi dobre urobí, keď také listiny, ktoré nedostanú od konsulátu, nepodpíšu, alebo tie najprv na konsuláte ukážu.

HOSPODÁRSTVO.

O lichve.

(Dokončenie.)

Včul prehovorme pár slov o krave. Aby dobytok vyrástol a aby peniaze, ktoré sme naň vynaložili dobré úroky donášaly, musíme dobytok šanovať a dobre opatrovať. Teľnú kravu nielen krmíme, ale doprajme jej aj slobodného pohybu. Sú hospodári, ktorí teľnú kravu ani len nevyvedú z maštale, aby sa jej vraj voľačo zlého nestalo. Ja vám ale to radím, nechajte teľnú kravu po slobode chodiť, ľahšie sa oteli. Keď sa toto stalo, obyčajom je posoliť teľa, aby ho krava tým lepšie obľízala. Toto je ale úplne zbytočné, lebo ho ona aj beztak dobre obľíše. Ale keď už solí chce hospodár, tak nech osolí liter otrubov a to nech dá krave po otelení a to už či za sucha alebo v pomyjach. Druhá zlá obyčaj je, že otelenú kravu najprv podoja a len potom pripustia k nej teľa, aby cicalo. Má to ale zlé následky. Netreba pozabaviť teliatko tohoto prvého pokrmu, ktorý vyčistí mu črevá, pričom len na to hľadme, aby mnoho necicalo, zbytok potom vydojme a vylejme do krme kravy.

Tretia zlá obyčaj je, že paprčky teľafa hned, ako na svet príde, čistia, to jest výškriabu z pomedzi nich huspennine podobnú látku, hovoriac, že keby to tam zostalo, narástly by hovädu chybné nechty. Netreba však škriabať paprčky teľafa, lebo tá mäkká látka preto je na jeho nohách, aby bránila slabé päty. Ona aj tak sa zoderie, keď príde čas k tomu, keď totiž paprčky dobre zpevnjú.

Na mnohých stranách veľmi hynú teľce. Príčinou toho je obyčajne zapálenie pupka. Známa vec je, že keď teľa na svet príde, jeho pupková šnúra obyčajne sama od seba odpadne. Keď sa ale krvavý pupok zašpiní, z toho povstane zapálenie, ktorá potom prejde na vnútornosti teľafa, tak že ono následkom toho za krátky čas vyhynie. Predišť ale môžeme tejto chorobe s čistotou, keď čím častejšie podstielame pod kravu, keď pupok — zakaľ nezacelie — s vodou zmiešaným kreolínom umývame a keď pupok čistou handričkou obviažeme. Mladé teľce držíme v takých kotrecoch, oddeleniach, kde sa ony slobodne pohybovať môžu, keď je ale pohodlný čas, pustíme ich na vonok. V kotreci postavme malé jasle, dajme do nich trochu ovsa, na zem dobrého mäkkého sena a puťnu vody, takto teľa navykne k jedeniu a nebude každú chvíľu mater naďrmať, lepšie rastie a nebude cítiť odstavenie. Odporúčam hospodárom, aby ich mladú lichvu, ktorá v maštali zimovala, ostrihali, lebo takto sa dá čistejšie držať a lepšie rastie. Konečne nech ju od odstavenia počnúc za jeden rok dobre opatrujú a krmia, lebo za tento čas rastie lichva najviac a to, čo prípadne behom roku zameškajú, nikdy nenahradia.

Včul povedzme dačo o obrane dobytku.

«Hovädo brániť?!» smeje sa nerozumný človek. «Načo to? Kto to kedy videl?» Ja ale to hovorím, že hovädo práve tak treba brániť, ako aj dieťa. Keď dobytok bránime, s tým napomáhame vlastný a obecný majetok, lebo keď má hovädo dobrú opateru a pritom aj ochranu, tak je ono zdravšie, silnejšie a v práci vytrvanlivejšie, ako keď ho bijeme, tľieme, mordujeme a zanedbáme. A treba vedieť aj to, že nenie dosť dobytok len vtedy chrániť, keď je on chorľavý, ale vždy, či v maštali, či na ceste, či v práci. Treba ho šanovať a nie presiliť s ťažkou a namáhavou prácou, aby nám čím dlhšie slúžil mohol. Najlepšie sa kazí dobytok, keď ho obťažujú farchou a prácou, ktorá prevyšuje jak jeho vek, tak aj jeho silu. Toto je už tríznenie. Za takéto držím aj tú novú módu, že chvosty koňom odstrihnú, tak že potom nevedia odháňať muchy zo seba. Či to tiež nenie tríznenie, keď teľcom, prascom, baranom atď. nohy poviažu, tak že prestane sa v nich krv krúžiť. Pravda, tú boľasť zvieraťa necíti človek, ono však nevie sa zalovať. Ja by som len takémuto trízniteľovi zaviazal nohy, nech by potom vrešal od boľasti. A či to nenie tiež tríznenie, keď dobytok nedostane tú opateru, ktorú požaduje? Základ všetkého je čistota. Čisto držať dobytok, maštať, krmať a riady. Telo dobytky pokrýva koža. Na tejto je nesčíselný počet dieročiek, cez ktoré vycho-

dif majú zbytočné a ústrojnosti škodné látky v podobe potu. Keď teda na kožu hoväda nasadnutá špina zapchá dieročky, nastane reakcia, tak že hovädo potom nežerie riadne. Spomenúť by mal ešte aj viac pádov, ktoré by svedčily o tom, že opatera dobytká patrí k obrane. Nuž ale veď to má vedieť každý hospodár, s čím si zachová najlepšie svoj dobytok. Je pravda, že užitočné zvieratá aj zákon bráni, lenže u nás je to len na papieri. Veď kto že oznámi trízniť zvierat u vrchnosti, a keď by ho aj oznámil, nuž čože sa mu stane?

Ku obrane užitočných zvierat povstal «krajinský zveru ochraňujúci spolok» a spolu s ním účinkuje viac okolných spolkov. Tieto spolky poučia hospodárov, ako majú opatrovať dobytok, hydinu a vôbec všetku užitočnú zverinu.

K tomuto vychovať treba od malička ľudí. Veru včulajší paholci ani pochopu nemajú o tejto vede. Hľa, darmo je, všetko sa treba učiť. *Gazda.*

DOPIŠY.

Od Preserán.

Pochválen Pán Ježiš Kristus.
Velactený Pán Redaktor!

Prosím o láskavé uverejnenie tohto môjho dopisu v našom «Kreštane».

Takej fary, ako je naša, treba hľadať. Behom roku 1907. už štvrtého duchovného otca máme. Pán Michal Roszival odišiel na večný odpočinok. — Nezomrel u nás, lež u rodičov v Malom Várade. Potom za niekoľko dní nás spravoval dobrák Štefan Horváth, ktorý teraz v Rošindole chorý leží; neskôr sa sem dostal za správcu fary Karol Perczely, lenže aj tento nám päty otrčil pred vianocami; dňa 23. decembra konečne sme dostali stáleho duchovného otca v osobe dra Jána Janda, dekana a farára z Čermán. Nakoľko to človek posúdiť môže, nemá on ešte viac, nežli jedných 38 rokov. Je on vrtký, práce schopný človek, nádej máme, že dlhé roky bude medzi nami zotrvať.

Nám je ľúto, že sme sa pri poslednej voľbe do stoličného výboru tak nepekne zachovali; proti ľudovej, tejto jedinej kreštanskej strane sme bojovali. Mrzko sme vyzerali, keď nám v deň voľby také tvrdé pravdy špliechal do očí starý Babčan, ktorý bol za 30 rokov rychtárom v Solčanoch, preto, že sme nehlasovali na kandidáta kreštanskej ľudovej strany. Nuž ale myslím, že sa to ešte všetko dá napraviť. Čo kreštania odteraz len s kreštanskou ľudovou stranou budeme držať, lebo zkusujeme, že táto strana bojuje za našu svätú vieru, za ľud a za jeho práva. A to tým ľahšie nám padne,

lebo však v dnešnom čase kreštanská ľudová strana má vážne slovo aj pri vláde a tak nemusíme sa obávať, že budeme vystavení prenasledovaniu zo strany liberálov a židov ako predtým. S Bohom! *J. Piterka.*

Od Sulán.

Pochválen Pán Ježiš Kristus!
Ctený Pán Redaktor!

Prosím o láskavé uverejnenie týchto mojich riadkov v našom «Kreštane».

Ctení čitatelia «Kreštana» dozvedia sa z týchto mojich riadkov, že hlavný slúžny Ľudevít Tóth špatne prepadol; od 1. januára tohoto roku prestal byť hlavným slúžnym. Nepomohly mu ani tie liberálne rapiny. Nebanujeme za ním, nech mu je Pán Boh na pomoci, aby sa v komore odpočinku dobre cítil. Náš pán notár ešte vždy sa nás vypytuje, ktorý na koho hlasoval? Čo ho do toho? Však on, čo úradná osoba, i tak má zakázané miešať sa do voľby a predsa sa o to stará, čo ho nepáli; nepáči sa mu, že my s našimi duchovnými držíme. Škoda, že sa on až toľko o politiku stará, lebo ináč sú ešte i horší úradníci, nežli on. U nás na Tótha nehlasoval nikto, vyjmúc rychtára Nemca a Miša Jakubiesku, ktorý nevie sa úplne odtrhnúť od toho prekliateho liberalizmu. Od hlavy ryba vonia, tak aj my od nášho duchovného otca voniame zásadami ľudovými.

■ S Bohom!

Známy Miško.

Lokcza'

Pochválen Pán Ježiš Kristus!
Velactený Pán Redaktor!

Prosím o láskavé uverejnenie môjho dopisu v našom «Kreštane».

Ťažké časy zijeme a veľkým pokušeniam sme vystavení práve my obyvatelia týchto neúrodných krajov pod Karpatmi, bo komu by neboly známe tie hrozné boje, aké proti cirkvi našej katolíckej sami naši pokrevní vedú, keď spojac sa s najurputnejšími nepriateľmi Pána Ježiša Krista, so socialdemokratmi, nehanebným pomlúvaním oborujú sa na naše sväté náboženstvo a jednotajne hádzu blatom do bezbranných jej sluhov.

Veľmi smutný je to obraz, keď luhárstvom, posmechami a jednotajným brízganím aj tí, čo ich cirkev ako pečlivá matka na svojich nádrach vychovala, ako zradcovia nielen že sami tupia naše sväté ustanovične, lež ešte aj v jejich tlačí, nadovšetko v «Slovenskom Týždenníku» a v «Ľudových Novinách» všetku zlé jejich čiernej duše vylievajú, aby zklátili vieru nevinných a v srdciach jejich vykorenili ju len preto, aby sa dľa ľúbosti vypomstili na svojom biskupovi, ktorého nenávidia a ktorého by — keby mohli — v lyžičke vody utopili.

Tak keď slávny sbor biskupský čítanie, rozširovanie a podporovanie «Ľudových Novín» zakázal, «Slovenský Týždenník» zákernickým spôsobom i o tom opovážil sa pochybovať, že Duch svätý ustanovený je, aby riadil a spravoval cirkev katolícku. Čo viacej! bezbožníci opo-

važujú sa Lúčky, kde katolícki veriaci štrajkujú proti Panu Bohu a iné katolíckej cirkvi neposlušné obce veriacim za príklad uvádzať!

V dobe tohoto všestranného pokušenia chudobný ľud obce Breza umienil sebe, že na pamiatku 50-ročného kňazského jubileäuma jeho svätosti slávnostne panujúceho pápeža Piusa X. vystaví v obci svojej kostol. Jeho excellencia osvietený pán biskup spíšský dr. Alexander Párvy ku vnútornému náradiu tohoto kostola ako vianočný dar poslal tomu úbohému ľudu 500 korún. Tento skutok veľkodušnosti sám seba chváli. Povďační Brezovania ani nenajdu slov, ktorými by sa vrele milovanému arcipastierovi svojmu za jeho otcovskú lásku a veľké dobrodenia poďakovať mohli. Prosia preto na kolenách všemohúceho Pána Boha, aby nevinne prenasledovaného, bez príčiny citlivo urážaného pastiera jejich potešiť, ku ďalším bojom za svätú pravdu posilniť ráčil a dal sa mu dožiť konečného víťazstva nad jeho odporníkmi a nepriateľmi cirkve.

Toto si od Boha žiadajú *Veriaci obce Breza.*

Z Kysúc.

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Mnohovážny Pán Redaktor!

Prosím o uverejnenie tohto môjho dopisu v našom milom «Krestane».

Čítal som nedávno, že sa u nás v Uhorsku utvorila «Jednota katolíckeho ľudu». Ja chodím mnoho po Nemecku a tu mi prišlo na myseľ, že to bude zaiste taký katolícky spolok, ako je tu v Nemecku ten Volksverein. Nuž keď je tomu tak, to musím povedať, že je to vec veľmi potrebná, najmä pre nás zanedbaných Slovákov. Každý uzná, že liberáli náš ľud celkom zhumplovali. Bol teda už zvrchovaný čas, že sa tá kresťanská ľudová strana za náš ľud zavjala a založila mu katolícku Jednotu ľudu. Lenže nech náš ľud použije túto príležitosť a nech sa po všetkých dedinách organizuje. Každý poriadny kresťan a katolík nech vstúpi do katolíckej Jednoty ľudu. Potrebné je to najmä na Kysúcach kde je všetko v židovských rukách. Čím pevnejšia bude katolícka Jednota ľudu, tým mohutnejší bude náš ľud. Hor sa teda! Nech žije katolícka Jednota ľudu!

Kysučan.

Rozmary a žarty.

Pomaly.

Jeden, ktorý rád pil, takto mudroval!

— Predtým som denne 16 pohárov piva vypil, od troch rokov denne už len 15 pohárov pijem, od zajtrajšieho dňa začnúc denne už len 14 pohárov piva budem piť a tak pomaly odvyknem od piva.

Zo školy.

Kňaz vyviedol školské deti na role a tam medzi iným povedal:

— Vidíte, milé deti moje, všetko, čo je tu okolo nás, je Božie.

Na to sa ozve jeden chlapec a povie:

— Pán farár, to grulovisko je naše.

Všetko jedno.

Žena: Darmo hovoríš, dobre viem, že si ma ty len preto vzal za ženu, lebo som od môjho strýca veľký majetok zdedila.

Muž: No, ty sa veľmi mylíš, ja by som ťa aj vtedy bol pojal za ženu, keď by si ten veľký majetok bola od druhého zdedila.

Dôvera.

— Mohol by si ma zavolať, keď tvoj otec robí virštle, potom ťa aj ja zavolám, keď môj otec bude robiť v pivnici víno.

Odľahlo mu.

Veriteľ: Ostatný raz sa vás pýtam, či mi chcete tú dlžobu platiť alebo nie?

Dlžník: No, chvala Bohu, že viac ráz nemusím už túto otázku počuť.

V apatieke.

— Prosím vás, pán apatekár, leu mi to dobre poznačte, ktorý liek je pre moju kravu a ktorý pre ženu, aby som krave dajaký zlý liek nedal.

Sociálne spisy «Spolku svätého Štefana».

Sociálna otázka pohybuje naše storočie. Skoro každý človek má toto slovo na ústach, lenže premoží ho zneužívajú.

Toto slovo: «socializmus» znamená v ústach tábora všetko podkopávajúceho, vojnu proti všetkému, čo my považujeme za sväté, za veľké a za ctihodné. Socialisti bojujú proti viere, proti vlasti, proti rodine, proti súkromnej vlastnosti, pestujú nenávisť, miesto toho, čo by rozširovali obapolné dorozumenie a váženie.

A veď nenie úlohou socializmu braterský boj, nenie jeho cieľom rozličné triedy spoločnosti huckať jednu proti druhej, lež v mene lásky Kristovej by mal obnoviť spoločnosť na poli lásky k bližnému.

Tento ctihodný, šlachetného povolania «socializmus» sa menuje kresťanským socialismom, v službe ktorého sa nachádza aj «Spolok svätého Štefana» so svojimi spisami a ľudovými knižkami.

Tieto spisy nás osvecujú, vyučujú, sošlachtenujú. Kto len do ruky vezme taký ľudový spis, nemôže ho odložiť, zakiaľ ho neprečíta. Kto ho ale už prečítal, vďačne obracia pozornosť ľudí na ľudové spisy «Spolku sv. Štefana». Sú ony dobré, osožné a poučné, pritom ale i lacné. Taký sošit stojí len dakolko halierov.

Knižná polica.

Veľmi vrele odporúčime nákladom Spolku sv. Štefana vydané, nasledovné diela:

1. *Cesta do pekla vedúca.* Cena 6 halierov.
 2. *Hrdinská láska.* (Neslobodno luhať.) Cena 10 halierov.
 3. *Lurdské pamiatky.* Cena 40 halierov.
 4. *Viera je od všetkého drahšia.* Cena 16 hal.
 5. *Betka Škvarák.* (Nehraj sa so šťastím.) Cena 6 halierov.
 6. *Slepý kôň.* (Boh zaplatí každému.) Cena 6 hal.
 7. *Zivotopis pápeža Piusa X.* Cena 12 halierov.
 8. *Maj chrám Boží v úctivosti.* Cena 6 halierov.
 9. *Skrytý poklad.* (Časté sväté prijímanie.) Cena 16 halierov.
- Objednať možno vo Spolku sv. Štefana (Budapest, VIII., Szentkirályi-utcza 28.)

Spisy redakcii zaslané.

Modliaca knižka a spevník. Cieľom rozširovania maďarskej reči zvlášte pochvalnú myšlienku uskutočnila Sväto-Štefanská Spoločnosť vydaním modlitebnej knižky vo dvoch rečiach. Nemohlo sa doposiaľ ziať, aby Slováč, alebo Nemeč, ktorý maďarskú reč len lámal, potreboval modlitebnú knižku, ktorej nerozumie, preto v mnohom ohľade aj modlitebné knižky boli toho príčinou, že reč maďarská, ktorej ako-tak naučila sa mládež v ľudových školách, nerozširovala a nevyvíňovala sa po okoliach. Tomuto odpomôžu modlitebné knižky sosené vo dvoch rečiach. Mládež nemeckého, alebo slovenského jazyka dostane modlitebnú knižku v nemeckej alebo slovenskej reči, ku každej modlitbe a piesni pripojená je ale aj osnova v maďarskej reči. Mládež takto z počiatku snáď len zo zvedavosti potrebovať bude túto modlitebnú knižku, pozdejšie ale celkom privykne ku nej a naučí sa modlitbám a piesňam v maďarskom jazyku. Mládež naša ani z jednej ľudovej školy nemala by vystúpiť bez takejto modlitebnej knižky. Bolo by to k upevneniu náboženských a vlasteneckých citov v akých vychováva sa naša mládež v katolíckych ľudových školách. Po dávnejšom vydaní modlitebnej knižky v maďarskej a nemeckej reči, vyšla prítomne naším nákladom «**Modliaca knižka a spevník**» v maďarskej a slovenskej reči, ktorú sosenil *Jozef Masztich* a ktorá

asi na 800 stranách obsahuje modlitby a piesne ku všetkým pobožnostiam a príležitostiam v maďarskej a v slovenskej reči. K dostaniu je v trojakom vydaní. Cena modlitebnej knižky viazanej v plátne je 4 koruny. Červeným tiskom ozdobená modlitebná knižka viazaná v koži, stojí 5 korún, táže s pozlátenou väzbou v koži stojí 6 korún. Objednať možno tak túto modlitebnú knižku ako i všetky vydania Spoločnosti u: **Kníhkupectva Svätoštepanskej Spoločnosti, Budapest, IV. Kecskeméti-utcza 2.**

Kráľovna Sv. Ruženca. Mesačné novinky pre mariánskych ctiteľov. Rediguje a vydáva veľk. pán Štefan Pironcsák, titulárny kanonik, dekan, škôldozorca a jablonský farár v Jablonke (oravská stolica). Už osemnásť rokov neunavne koná časopis tento apoštolskú missiu medzi ctiteľmi mariánskymi; ukazujúc im cestu, po akej majú kráčať, ako verní katolíci, verné dietky cirkve rim. katolíckej; vedúc ich svojima článkami cestou z Nazaretu až na Golgotu; udržujúc ich vo viere; posilňujúc v nádeji; rozpalujúc srdcia láskou k Bohu Otcu, k Pánu Ježišu Kristu, k Bohu Duchu Svätému, k obete sv. omše, k prevelebnej Sviatosti Oltárnej, k Matke nebeskej atď. Vrele odporúčame všetkým údom «Spolku Božského Srdca Ježiša Krista», «Braterstvu presväteho Ruženca», «Živeho Ruženca», «Braterstva sv. Škapuliara» a údom inšich braterstvi. — Objednať kedykoľvek. Kto sa chce s ňou obznámiť, nech si prosí na ukážku jedno-dve čísla. Pisať treba na: Redakciu «Kráľovnej Sv. Ruženca». Jablonka. Árva megye. — Predplatná cena na celý rok 80, to jest osemdesiat krajciarov, alebo 1 koruna i 60 halierov.

Pútnik svätovojtešský. Kalendár pre katolíckych Slovákov v Uhorsku, vdaný Spolkom svätého Adalberta (Vojtecha) na priestupný, 366 dní majúci rok po narodení Krista Pána. 1908. Ročník XXXVII. Redaktor Martin Kollár, správca spolku, Číslo podielových kníh 96. Nákladom Spolku sv. Adalberta (Vojtecha) v Trnave. Tento ročník kalendára «Pútnika» vychádza s povolením najdôstojnejšej ar. biskupskej vrchnosti ostrihomskej.

Stanovy a Odpustky všeobecného Sväto-Omšového Spolku pod preslávnym Menom, pod Ochranstvom a so vzývaním milostiplnej a nepoškrvnene počatej Matky Božej Marie u P. P. Františkánov v Ingolštade utvoreného. — Z pôvodiny nemeckej s dovolením Dôst. Biskupského Generálneho Vikáriátu v Eichstätt-u vydané. Tlačou Karla Salvu v Liptovskom Ružomberku (Liptó-Rózsahegy).

Krajinská jubilárna púť do Lourdes u. Z príležitosti 50-ročnej pamiatky zjavenia sa blahoslavenej Panny Marie s odobrením a dovolením prevelebnej hlavnej vrchnosti cirkevnej ostrihomskej vedú: prevelebný a veľkomožný opát-kanonik, krajinský vyslanec, podsprávca svätoštepanskej spoločnosti dr. Alexander Giesswein, prevelebný pán Jozef Kompanek, dekan-farár, vel. p. Franc Fehér, farár, Ebed (stol. ostrih.); vel. p. Ján Simonics, Czobolyfalu (st. trenč.); vel. p. Jozef Pasztorek.

Púť sa pohne dňa 16. marca roku 1908. — A) Smer cesty: Budapest—Fiume—Venedig—Mailand—Vintimille—Lourdes—Marseille—Genova—Padua—Venedig—Fiume—Budapest. III. trieda 205 korún, II. trieda 395 korún, I. trieda 500 korún. V čom obsažené je aj zaopatrenie v hospodách cez 8 dní, a síce v Lourdes-e 4 dni, v Padue 1 deň, v Mailande 1 deň, v Marseille 1 deň a v Genue 1 deň. — B) Smer cesty: Tak ako hore až po Lourdes, zpiatky cez Genova—Pisa—Roma—Loretto—Fiume—Budapest. III. trieda 250 korún, II. trieda 451 korún, I. trieda 560 korún, v čom obsažené je aj zaopatrenie cez 11 dní, a síce Mailand—Marseille—Genova 1—1 deň, Lourdes 4 dni, Rowa 4 dni. Podrobné programy k dostaniu sú: u velebného pána Franca Fehér, Ebed (osťrihomská stolica), u pána Jozefa Kompanek, Nagysánd (trenčianska stol.), u Jána Simoncsics, farára, Czobolyfalu (stolica trenčianska), u veleb. pána Štefana Pasztopek, farára, Tököl (stolica Pest), u veleb. úradu farského, Csacza (stol. trenčianska).

Jubilárna krajinská púť do Lourdes-u pohne sa dňa 23. marca roku 1908. s dovolením prevelebnnej najvyššej vrchnosti cirkevnej, pod protektorátom a pri spolupúčinkovaní osvietenej grófký Belovej Szapári a pri duchevnom vodcovstve prevelebného a dôstojného pána kanonika Alexandra Gaibla. — Smer cesty: Budapešť—Prešporok—Viedeň—Salzburg—Innsbruck—Maria-Einsiedeln—(milostné miesto)—Genf—Lyon—Toulouse—Cette—Lourdes a zpiatky. — Ceny súčasťenia: Z Budapešte I. trieda 550 korún, II. trieda 260 korún. Z Prešporoku I. trieda 533 korún 80 hal., II. trieda 439 kor. 20 hal., III. trieda 253 korún, v ktorých cenách obsažené sú trovy hospody a zaopatrenia po ceste. Cesta trvá asi 14 dní. Prihlásiť sa možno do 20. februára u dôstojného pána kanonika Alexandra Gaibla, Pozsony, Kapitulska ulica č. 3.

Odkazy redakcie.

P. J. K. Sz. Pán expeditör dostal list a ochotne vyhovie žiadosti.

P. J. T. P. Snáď by bolo na čase, keby ste sa s tamojšími záležitosťami v niekoľko článkoch zaoberať ráčil.

Vyzvanie k predplateniu.

Predplatná cena našich novín je:

na celý rok 4 koruny
na pol roka 2 koruny
na štvrt roka 1 koruna.

Do Ameriky: Na celý rok 8 korún. — Do Pruska na celý rok 6 korún.

Kresťania kupujte len u kresťanov!

Ceny potravných článkov.

V Budapešti, 8. januára.

Úradne značené ceny za 100 kilogramov. Pšenica: tiská K 24·20—25·80, stolnobelehradská K 24·50—25·45, peštianska K 24·35—25·50, banátska K 24·40—25·20. — Raž: prvotriedna K 22·50—22·70, druhotriedna K 22·20 do 22·40. — Jačmeň: prvotriedny K 15·50—15·70, druhotriedny K 15·30—15·50. — Ovos: prvotriedny K 16·95—17·00, druhotriedny K 16·20—16·65. — Proso: K ————. — Kukurica: Kor. 13·90—14·10. — Repica: K ————.

Múka pšeničná:

č.	0	1	2	3	4	5	6
K	19·30	19·10	18·90	18·70	18·50	18·30	18·10
		č.	7	7½	8		
		K	17·30	16·90	10·10		

Za 50 kilogrammov i s vrecom.

Drobné otruby: K 7·00, hrubé K 7·20.

Datelinové semä: čistené K 170·00—175·00, lucerna čistená K 150·00—158·00 za 100 kilogr.

Zemiaky: (hornouhorské) ružové K 4·50—4·70, žlté K 5·10—5·30 za 100 kilov.

Strova: Fazuľa veľká biela K 16·00—17·00, miešaná strakavá K 13·00—14·00. — Hrach: nelúpaný K ————, lúpaný K ————. — Šošovica: čistená K 45·00—75·00. — Konopné semä: K 26·50—27·50. — Mak: K 85·00—86·00. — Rasca (kmin): Kor. 105·00———. Všetko po 100 kilogr.

Slivy: bosenské (100 kusové) K 51·50—52·00, srbské (100 kusové) K 35·50—36·50.

Lekvár: srbský K 36·50—37·50, slavonský K 56·50 do 57·50 za 100 kilogr.

Petrolej: Fiumánsky kríšťalový K 38·50, fiumánsky White-Star (***) K 32·50 za 100 kilogr.

Koloniálny tovar: Cukor v klobúkoch K 77·00 do 78·00, kockový K 79·00—80·00, žltý K 77·00—78·00 za 100 kilogr.

Sviňská masť: budapeštianska K 140·00—141·00, vidiecka K 000·00—000·00.

Slanina: mestská 4-kusová K 105·00—106·00, 3-kusová K 111·00—112·00. vidiecka K ———— za 100 kilogr.

Špiritus: Rafinovaný odanený vo veľkom K 165·50 do 166·50. Denaturalisovaný, ku priemyselným účelom jeden barill 55·50—56·00.

Vajcia: prima uhorské K 116—118, podlejšie K 100 do 106 jedna kystňa, obsahujúca 1440 kusov vajec, vo veľkom.

Maslo: k čaju K 2·50—2·60, k vareniu K 1·20—1·30 syr 12—20 h., všetko v kilogrammoch vo veľkom.

Drúbež (hydina) živá. Husy krmené K 1·20—1·30 kilogr.; kurence k smaženiu K 1·30—1·50, kurence k pečeni K 2·00—2·80, sliepky na polievku K 2·70—3·00 za jeden pár.

Slabost
nervoznosť, krče, klopanie srdca nez-
náme od key potrebuje Fellei ov
Elsa fluid. J-don tuet na prbu 5 K
franko. O jedajne u V. Eugua Fel-
ler, Stubica, Kostolná-ulica 18 číslo.
(stolica Zahreb.)

Dada.

Lacné české perie.
5 kilo nové
tmavé driapané
12 kor.
Biele mäkké.
jak páper 18
kor.— 24 kor.
Biele ako snah
makke ak paper, driapané 30
kor. 36 kor. Rozposielanie s
dobierkou franco; zamalenie a
nazpät prijati je pod touti vynim-
kou dovolenejestli sa pošto é
utraty vynahradia. — Benedikt
Sachsel, Lobes Nr. 135 (pošta
Pilsen Cechy.)

!!! S 16 prvými vyznačeniami !!!
Ludvik Kállai motor dielňa
Budapest, VI., Gyár-u. 28.
(Staré číslo domu VI., Gyár-utca 50. č.)
Odporuča pri uplnej záruke
**benzin-motore ku mlynom a iným priemyselným
podnikom, takžež**
elektrické benzinlokomobil stroje ku mlatbe
s dvojm vystrojenim ku čisteniu.
!! Úplná záruka za viborné mlatenie !!

!!! Jediva novota !!!

!!! Najjednoduchší a najdokonalejší mlatbn stroj pritomnosti !!!
Bez strojnika lahko k vedeniu bar ktorým guzdom aj medzi
domami slamou krytými. Cielom rozšírenia týchto najnovších
strojov vymieňajú sa staršie parostroje.
Osobtná trieda pre stroje rolného hospodárstva ako:
parostroje, mlyny, rajtary, stroje k mlateniu a ku sčtinu adt.
O nedostyžiteľnej zvláštnosti týchto strojov podáva
zpravy: P. baron Jozef Kemény, Maros-Németi (Sedmo-
hradsko). P. Toth Péterbagi, Csantavér (Stol. Bács.)
Cennik na žiadosť zdarma a franko.

**Najlepší a najlacnejší pramen
objednania.**
K láskavému povšimnutiu! Od mojich hude-
bných strojov ne-
treda žiadno cla platí, bo sú to všetko krajinské doroby.
Zaraka: Pr-mienka dovol-na alebo sa penaze vratia.

Udporúčam najlepšie harmoniky. —
Č. 306 1/4 10 ta-tiek, 2 registry 80
hlasov veľkosť 81x1 1/2 cm. K. 8.50.
Č. 307 1/4 10 tastek, 3 registry, 70
hlasov, veľkosť 81x15 1/2 cm. K. 9.50.
Č. 863 1/4 «Priateľludu Akordeon»
10 ta-tiek, registry, 50 hlasov, du-
plovane klaso anie, 3 rady, trúbky,
veľkosť 81x15 cm. K. 8. Fajnové
harmoniky po 11, 12, 14, 20, 16.50,
23.50 a vyše, pros me žiadať si cen-
nik. Škola « samoučeniu ku každej
harmonike darmo.

Záruka za paktú a spravnú robotu. — Rozposielanie s po-
štovou dobierkou. — Cis. a král dvorný ilerant

JÁN KONRÁD
rozposielajúci dom hudobného tovaru Brúx číslo 697.
(Čecny).
Hlavný cennik s 3000 vyobrazeniami na žiadosť každému
franko a darmo.

**Oznamí prijíma
administracia**

„Krestan“

■ ■ Budapest, ■ ■

Szentkirályi-u. 28.

Ziadajte si cenník
Zdarma a bezplatne zašlem môj, v slovens-
kej reči bohaté ilustrovaný cennik, ktorý viac
než 3000 obrazov obsahuje rozličných hodin,
zlatých a strieborných predmetov ako aj hu-
dobných nástrojov. — Svajcarsko pôvo iný sys-
tem Rosko f patent K 5, Registrované «orel»
Roskopí nikol remontoar K 7.
I. hodinova fabrika cis. a k. dvorný doposielateľ
Hans Konrád Brúx No. 400 (Cesko.)

Najlepšia kosa na svete je „kosa z delovej ocele generála Devetta“,
ktorá je z najvýbornejších kovov složená shotovená je z najlepšej a najvýbornejšej delovej ocele, a s akou umeleckou
vedou je dvojnásobne zahartovaná, že jej možnosť vzdorovania stojí na najväčom stupni a prevyšuje všetko, o sa v tomto
obore nachodí.

**Ochranná
známka.**

Jediný zadovažujúci prameň je

PAVEL SOHR, v SOMOGY-SZILL-É,
ku ktorému majú sa zasláť všetky dopisy a objednávky, týkajúce sa kôs generála Devetta

**Ceny kosity generála Devetta
z delovej ocele sú:**

Pri objednaní 5 kusov poštové výdavky znáša firma. Pri objednaní 10 kusov tiež dielňa znáša poštové
výdavky a k tomu jednu kosu ešte zdarma zašle. — Za každú kosu z delovej ocele generala Devetta dielňa
ručí a nezodpovedajúcu kosu dielňa bez všetkých útrat začaruje ale zo skúsenosti vieme, že med z 1000 kusami
sa ani jedna zlá nenachodí) Pravá novota! Vyznačená koša zľahujúcim kľúčom 20 kr. «Diadal» náčinia ku nakutin, kladivko,
a penka 85 kr. Amergansky brúsiaci kameň pre kosu na svete najlep i 20 kr.

Objednávky sbierajúcim dáme osobitnú vzáctnu výhodu. — Každý nech si žiada cennik na dopisnici.
S kosou z delovej ocele generála Devetta
pri jednom brúsení možno na diaľku
250—300 rokov kosí. Jedno nakovanie
dostačí na viac dní. Kosa z delovej ocele
generála Devetta zhotovená je po ruke

Diamantová ocelová britva s trojročnou zárukou za 1 zlatý 50 krajciar. Cenná britvová pošva zdarma.

jedného riadneho kosca, vykovaná a vy-
probovaná zašle sa so zárukou. Preto nech
si ntko do tých čias kosu neobjedná, kým
si od výšmenovanej firmy obrazkový
cennik nežiadal, ktorý zdarma mu zašle.